

samme Spørgsmaal, hvor man faar et ganske andet Svar. Det Spørgsmaal kan ikke afgøres ifølge en almindelig teoretisk Betragtning, det beror paa de enkelte Forhold, paa Domstolenes Organisation, paa hele den moralske Udvikling, der er i det paagældende Samsfund. Men det er ogsaa ligeaendigt, Spørgsmaalet kommer ikke til at foreligge saaledes. Den Konflikt, her er Tale om, foreligger ikke efter den Affattelse, som hverken Bestemmelsen i § 64 har eller som de Vindringsforslag have, der ere stillede henholdsvis af et Flertal og et Mindretal. Konflikten vilde foreligge, hvis disse Forslag vare affattede saaledes, som Tschernings Forslag om Valgretten paa den grundlovgivende Rigsdag var affattet, nemlig saaledes, at det direkte var rettet paa Valgretten og ikke kunde faa nogen Betydning og Anvendelse uden den, men saaledes er dette Forslag ikke affattet. Det er ikke en Gang rigtigt, hvad det ærede Medlem fra Stubbejøbing (N. S. Larsen) sagde, naar han yttrede, at der stod, at det ikke skulde anses som Fattighjælp „i nogen Henseende“, der staar kun, at det ikke skal anses som Fattighjælp, og deraf følger, at hvis det vedtages, bliver denne Understøttelse ikke anset for Fattighjælp i de Retninger, hvor Lovgivningsmagten er kompetent til at afgøre, at den ikke skal anses som Fattighjælp, men i de Retninger, hvor Lovgivningsmagten ikke er kompetent, betyder det ikke mere, saa gaa Domstolene til at statuere, om det er imod Loven, imod Opfattelsen af Loven, som den bør og maa opfattes i Henhold til Grundloven. Der er ikke nogen formel Modsigelse paa det Punkt. Naar det ærede Medlem bestandig nævnede Herredsfogderne, saa vide vi jo alle sammen, at Domstolene det er ikke Herredsfogderne, fra Herredsfogderne gaar det til Overretten og fra Overretten til Højesteret. Domstolenes Afgørelse vil altsaa sige det samme som Højesterets Afgørelse. Det, der altsaa er Hovedspørgsmaalet, er, om det er Grundlovens Mening, eller om det ikke er Grundlovens Mening, at Folk, der modtage Fattighjælp, skulle være udelukkede fra Valgret. Derpaa staar det nu, thi hvis vi erkende, at det er Grundlovens utvivlsomme Mening, jeg har fremsat, saa, selv om vi troede, at vi her vare berettigede til eller havde den faktiske Magt til sammen med Landsting og

Regering at vedtage noget andet, ville vi dog ikke kunne det, saa vilde vi følge det ærede Medlem fra Viborg, som meget rigtigt og stærkt gjorde gældende, at vi havde at affatte vore Love i god og logisk Overensstemmelse med Grundloven, og hvis vi antog at vi vare de eneste og sidste Dommere i denne Sag, vilde der jo derved paahvile os en endnu større Væresforpligtelse til ikke at snigløbe Grundloven, selv om vi havde Magten dertil. Spørgsmaalet er altsaa dette: Er det Grundlovens Mening eller er det ikke Grundlovens Mening? Nu kan jeg for et stort Afsnit af disse Forhandlingers Vedkommende henholde mig til, hvad det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) her udtalte, og ogsaa til, hvad der senere er udtalt fra det ærede Medlem fra Ringsted (S. K. Lauridsen). Det er klart nok, at der ikke er noget som helst derimod stridende, idet jeg har sagt, naar ærede Medlemmer anføre, at Lovgivningen altid er anset for berettiget til at fortolke og forklare og nærmere udvikle de Bestemmelser, der staa i Grundloven, berettiget f. Eks. til at forklare Ordet „berygget“ eller til at fortolke Ordet „Bopæl“ og alt slikt. Ja, jeg er endogaa gaaet noget videre. Jeg siger, at Lovgivningen ikke alene er berettiget til at fortolke Grundloven, men ogsaa berettiget til at indrette sig paa den almindelige Lovgivnings Omraade saaledes, at Grundlovens Regler ikke faa den fremtidige Anvendelse, som de have haft paa den Tid Grundloven blev givet. I saa Henseende have vi jo en betydelig og stor Frihed, men derom tvistes vi jo ikke. Spørgsmaalet er kun: Har denne Frihed nogen Grænse, have vi Lov til som Lovgivningsmagt at gøre ved Grundloven alt, hvad vi have lyst til at gøre, eller er der nogen Grænse? Nu hørte jeg egentlig ikke, at det ærede Medlem fra Viborg Amts 2den Valgkreds angav os nogen Grænse, hvorudover vi ikke kunne komme, og jeg er heller ikke vis paa, at han gav os nogen Besledning til at bestemme nogen saadan Grænse, men utvivlsomt kan det ikke være det ærede Medlems Mening, at vi ganske i Almindelighed skulle kunne fortolke og anvende Grundloven i den Henseende, som vi ville. Det ærede Medlem for Stubbejøbing (N. S. Larsen) erkendte, at der var Grænser, hvorudover vi ikke kunde komme, naar man